

Pesta 21 ianuaru. (2 fauru.)

Va ești domnească. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 3.

Anulu IX, — 1875.

Prețulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Ana Dómna.

— Legenda. —

Dedicata Mariei Sale Dómnei.

I.

„O veste necrediuța în țiera s'a latitu :
Pe Dómna, Ghirai Mirza Tatarulu a rapitu,
Si-a disparutu d'odata p'unu Zmeu incalcatu !“

Frumós'a Ana Dómna e singura 'n palatu,
Visandu în miediulu ernii la bland'a primavéra,
Candu paseri pribegite se 'ntorecu voiosu în țiera,
Candu mugurii dau frundia si campii dau verdétia,
Candu penele se scuturu în cuibu de diminétia,
Si florile de róua sub ventu alinu, se scuturu...
Visá frumós'a Dómna, cu prunculu ei la sinu,
Albu fluturu zimbindu dulce p'unu albu si dulce
crinu...

De-odata Hanu Tatarulu rapi si crinu si flutúru !

II.

Tacutulu miediulu de nópte în stele invelitu,
Sta 'n lunc'a pudruita cu alba promoróca,
Tíntindu la lun'a plina din ceriulu otielitu
Doi ochi, oglindi de ghiatia, în care lun'a jóca ;
Copacii radicu bratie uscate, rugatórie,
Si frunti pe care érn'a a pusu a ei cununa,
Ei par c' asceptu sè védia rotund'a, rece luna,
Si printre a loru trunchiuri se vedu albindu la stele
Poene de zapada, baltí lucii, cristaline,
Pe care trecu în taina usióre nourele,

Ca umbre luminóse de palide virgine !
Totulu e albu, fantasticu în acelu miediulu-de nópte,
Si lunc'a pare-unu templu, în care, fara siópte,
Arbori, lucéferi, umbre si lun'a de pe ceriu,
Asistu la cununi'a mortii cu asprulu geru.

III.

De-odata se trezesce padurea si resuna
De-unu tropotu de copite pe ghiatia ropotindu,
Si 'n diare se ivesce unu calu fugéndu, sarindu,
Urmatu de lupi în fuga, ce urla impreuna.
E Mirza ! e Tatarulu purtandu pe Ana Dómna,
Ce stringe langa sinu-i copilulu rumeoru !
E Mirza care sbóra cum sbóra 'n aeru tómn'a
Unu paiu luat de venturi pe aripele loru.
Nebunu se duce calulu de spaima spumegandu,
Cu nările deschise, cu ochii plini de focu,
Si lupii dupa dinsulu alergu, alergu urlandu,
Aprópe sè-lu ajunga, sè-lu sfasía pe locu ;
Dar Mirza, Hanu Tatarulu, cu sufletulu hainu
Smuncesco 'n desperare copilulu de la sinu
Si-lu svírle 'n urma !... Vaetu amaru se 'naltia 'n
lunca,
Lupii s'oprescu, si calulu în laturi se arunea !

IV.

Cadiutu e copilasiulu pe o zapada móle,
Ér langa elu, din aeru, a luncii nourele

S'au coboritu in graba, ca blande angerele
 Ascunse 'n haine albe cu lungi si albe póle.
 Misteriose umbre, virgine dulci si sfinte,
 Alature cu prunculu s'au pusu ele de paza,
 In rondu ingenunchiate, incinse de o raza,
 Cu manile unite ca pentru rugaminte.
 Si prin pregiuru, aprópe, stau lupii flamandíti,
 Pe copilasiulu fragedu avendu ochii tîntiti,
 Si clentienescu selbaticu, dar nu 'ndraznescu a trece
 Prin cerculu celu de umbre, nici se induru sè plece!
 Minune!... éta Dómn'a! éta duiós'a mama,
 Cu genele in lacremi, cu bratiulu plinu de sange!
 Ea vine, prin lupi trece, far' a-i bagá de séma,
 Si-ia copilu-'n bratie, la sinu plangêndu lu-stringe.
 Si pléca insotíta de-unu angeru nevediuu...

v.

„O veste necrediuu in tíera-a resbatutu:
 Ghirai c'unu feru in peptu-i si fiareloru datu prada,
 In lunc'a argintíia, mortu zace pe zapada!“

Frumós'a Ana Dómn'a se plimba 'ntr'o gradina,
 Ca dins'a in florita si plina de lumina,
 Visandu in primavéra dulci visuri mangaióse;
 Dar printre flori adesea treceau naluci fioróse,
 Si ea vedea atuncea, vedea si ér vedea,
 Cum elu smuncindu-i prunculu la fiare-lu asvírlíia,
 Cum ea-i strapungea peptulu din fuga cu pumna-
 lulu...

Si-atunci duiosu, freneticu, si-sarutá pe sinu
 Copilulu, dulce futuru, culcatu pe dulce erinu!
 Dar angerii din ceriuri, cuprinsi de adorare,
 Veniau ca sè sarute frumós'a-i alba mana;
 Cà-ci nu-i nimicu mai gingasiu si nimicu nu-i mai
 tare,

Ca dragostea de mama in inima romana?

V. Alesandri.

Marti sér'a.

— Novela din viéti'a poporului. —

(Fine.)*

— Dieu, dieu! — esclamà Iléna cu mirare.

— Asié dieu acea, drag'a mea.

— Apoi spune-mi ce vrei sè faci? — in-
 trebà Iléna cu curiositate crescênda.

— Io audu, cà „flórea satului“, ca nepóta
 de popa, nu se pré teme de „Martiólea“, si de
 multe ori tórcè si nóptea.

*) In nr. trecutu, pe pagin'a 15 sirulu 23, in locu de „Pe-
 tru“ se se cetéscu „Nicolae.“

— Asié-i, asié-i.

— Éta dara ce vreu io?

— Ce?

— Ne vomu imbracá in haine albe, ca
 „Martiólea“, si vomu merge la ferést'a ei...

— Si ce vomu face acolo?

— Ti-am spus, cà vomu spariá-o.

— Dar cum?

— Pré usioru. La mediu-de-nópte vomu
 bate usioru la ferést'a ei, si vomu chiamá-o sè
 ésa, cà noi suntemu Martiólea si amu vinitu
 s'o pedepsimu, pentru cà a cutediatu a tórcè
 marti sér'a.

— Minunatu!

— Noi inse acuma o iertámu...

— Cum, cum?

— Da, o iertámu, dar numai asié, ca ea
 sè spuna lui Nicolae, cà nu-lu mai iubescè.

— Fórte bine.

— Cà in clipit'a in care se va intalní cu
 Nicolae si i va mai spune, cà-lu iubescè, — va
 morí. Sè se lase dar de elu, cà cu altulu va fi
 si ea ferícita.

— Chiar asié dorescu.

— Celelalte voru urmá de sine. Grígea
 mea va fi a-lu intórcè pe Nicolae sè te iu-
 bésca.

— Nana draga, póte-se ast'a?

— Tóte se potu, numai sè-mi aduci banii
 de argintu si cocosiulu negru. Inse acuma mi-
 aducu a minte, cà tóte aceste aru fi de prisosu,
 déca amu scí, cà parintele lui Nicolae nu se
 invoiesce, ca feciorulu lui sè se însóre cu o
 féta saraca.

— Parintele lui Nicolae a dísu, cà nu-i
 pasa ori cine va fi nor'a lui, numai aceea sè fia
 féta de omenía si „gazdóe“ buna.

— Asié dara vomu fi silite a ne folosí de
 tóte mijlócele.

— Fà cum vei socotí mai bine; acuma
 me ducu, cà e tardiu. Nópte buna, nana!

— Nópte buna! Nu uitá banii si coco-
 siulu, cà-ci altu-felu nu potu face nimica.

Erá pe la média-nópte, candu Iléna esindu
 de la Bab'a Fodoca, merse catra casa.

Pe cale intelni pe Nicolae, dar vediendu-
 lu se ascunse intre nesce tufe, murmurandu:

— Acuma fusesi mai pe urma la sarac'a
 satului, peste pucinu vei amblá la mine.

iv.

Marti sér'a.

Poporulu romanu, precum dísei la ince-
 putulu acestei naratiuni, a pastratu pana in

diu'a de asta-di multe credintie desierte, cari ni revóca in memoria mitolog'ía sa antica.

Astu-felu elu crede in ursita, déca se 'n-templa cui-va atare nenorocire, adesea poti audí poporulú dicéndu: „Asié i-a fostu ursit'a.“ Dinsulu e convinsu, cà la nascerea fiacarui omu se decide si a supra sortii lui, si aceea apoi nu se mai póte stramutá.

Asiu poté sè insiru mai multe superstitiuni, dar nu-mi e scopulu a insírá acuma tóte remasítiele mitologice ale poporului nostru; voiú spune numai, cà un'a din aceste e si „mam'a padurii“ si „marti sér'a“, precum le schiitai mai susu.

Poporulú crede aceste cu pietate. Deci nu ne vomu mirá, cà bab'a Fodoca basá totu planulu seu pe acésta superstitiune. Ea cunoscea bine ómenii cu cari avea de a face, si pentru aceea erá sigura de succesulu doritu.

* * *

Nóptea pe la dóue-spre-diece óre, candu toti locuitorii satului dormiau, dóue figure albe se apropiáu de casul'ía in care locuía „flórea satului“ cu mama-sa.

Dvóstre sciti fara a vi spune, cà acele erau Ilén'a si bab'a Fodoca.

Ele se apropiara incetu catra ferést'a casuliei, si ajungéndu acolo, tigan'a batù cu degetulu ferést'a.

Mari'a, care chiar torcea, se scolà si merse la ferésta. Inse ce vediù! Dóue fiintie imbracate in vestminte de acele, in cari poporulú simtipuesce strigóiele!

Fetiti'a nevinovata, vediendu-le, scóse unu típetu infioratoriu, si lesinà indata.

Strigóiele observandu, cà nu-si ajunsera scopulu propusu, se 'ntórsera catra casa.

Dar abié facura doi-trei pasi, o vóce stentorica li strigà:

— Stati!

— Ele vrura a fugí, dar dóue mane viguróse le prinsera si le duse in acelu costumu curiosu la cas'a satului.

Barbatulu care le prinse fu Nicolae, care venindu a casa de la campu, trecù chiar in acelu momentu inaintea casuliei.

Acésta intemplantare facù mare sgomotu in satu, poporulú in numeru mare se adunà la cas'a Mariutii Popii si la cas'a satului unde erau inchise strigóiele.

Peste o diumetate de óra sè latí in satu vestea, cà „Flórea satului“ a — moritu.

Dreptatea resbunatória.

Dar „Flórea satului“ n'a moritu — inca. Ea zacea in patulu seu, ca-si o lacrimióra rupta, si nu dedea nici unu semnu de viétia, in câtu totu omulu potea sè cugete cà a moritu.

Mam'a o atingea cu sarutári calduróse si strigá intr'unu tonu sfasietoriu de anima:

— Maria, Maria! descépta-te!

Maria inse nu se descéptá.

Apoi vinira babele, incepura a descantá si a face feliurite ceremonii indatinatè la poporu.

In urma fetiti'a si-deschise ochii si suspinà adancu; poporulú firesce cugetà, cà acest'a e resultatulu descanteceloru.

Astu-felu de eventualitáti casiuna, cà poporulú crede vrajitóreloru.

Cine ar poté descrie bucuri'a mamei! Cei ce sunteti fericiti a avé o mama iubitória, sciti ce póte ea; altii n'aru pricepe nici descrierea cea mai geniala.

Bucuri'a mamei inse fu scurta. Fetiti'a descéptandu-se, nu mai erá „Flórea satului“; trasurile ei delicate devenira spariatórie.

Indesiertu vorbiau cu ea, cà-ci nu respundea, decátu cu risete.

„Flórea satului“ a — nebunitu.

Junii din satu audíndu intemplantarea trista, cursera cu totii inarmati cu furce si securi la cas'a satului, sè omóra strigóiele inchise. Dar intr'aceste preotulu localu sosi la cas'a satului, si numai vorbirei lui parintesci se póte atribuí, cà junii nu comiserá o resbunare infioratória.

Preotulu merse apoi la cas'a nenorocita, mangaià pe mam'a, si o duse impreuna cu Mari'a la sine, ér in alta dí petrecù fetiti'a in institutulú nebuniloru.

Strigóiele se prededera in manele judecatoriei criminale; procesulu lorú trecù prin mai multe foruri, si in fine se aduse sentintia aspra: amendóue fura condamnate la inchisóre, tigan'a inse la mai multi ani.

Peste trei luni Mari'a parasi institutulú nebuniloru, veni a casa éra sanetósa si frumósa, spre a fi éra „Flórea satului.“

In érn'a urmatória Nicolae si Maria jurara iubire si credintia eterna inaintea altariului.

Bab'a Fodoca perí in temnitia, ér Ilén'a remase totu féta in peru, si o numiau totu-de-una „strigóia.“

Iosifu Vulcanu.

Dorulu junelui.

Chisiorii mandrei mele
Me facu ca sè uitu de rele,
Ér guriti'a-i de iubire
Me imbéta 'n fericire.

Asié-i stà mandrei de bine,
Candu siede 'n bratie la mine,
Si-mi sioptesce 'ncetisioru
Vorbe scumpe de amoru.

Asié-i stà oi de frumosu,
Candu siede 'n gradina josu,
Si 'ntre mii de floricele
Ea-i mai dalba intre ele.

Pentru-a mandrei sarutare,
Asiu dá-o tíera câtu de mare,
Pentru dragulu ei surisu
Mi-asiu dá partea din elisu.

Saruta-me mandra-odata,
De trei ori dupa olalta;
Dup'aceea de siepte ori,
Intr'o clipa de optu ori!

Maria Suciú.

Napoleonu III.

— *Schitie biografice si atele.* —

Scopulu acestoru sîre nu e d'a respandí in lume vr'o noutate, cà-ci diuariale mari, cari aparu mai adese-ori, totu-de-una intrecu in privinti'a asta pe cele ce esu numai odata pe septemana. Viéti'a, mórtea si inmormenta rea lui Napoleonu s'au publicatu deja in tóte diuariale Europei; noi dara de asta-data vomu impliní numai rolulu unui simplu cronicariu, eternisandu si in foiti'a acést'a memori'a acestui barbatu, carele a facutu atâtu de multu pentru Romani.

Carolu Ludovicu Napoleonu Bonaparte fu nascutu la 20 aprile 1808 in Paris, ca alu doile fíu alu fostului rege de Hollanda, Ludovicu Bonaparte, si alu reginei Hortensia Eugenia de Beauharnais.

Intréga viéti'a lui e plina de cele mai mari contraste, si se póte numí unu esiliu continuu.

La inceputu, dupa perderea de la Waterloo, elu trai cu mama-sa in Augsburg si dupa

aceea in Elveti'a, in a careia armata dinsulu servi ca oficieru.

Dupa revolutiunea din juliu dinsulu cerú voia de la Ludovicu Filipu d'a se póte rentóree in patria, ceea ce inse nu potú obtiené de la regele cetatianu.

Apoi (1831) luà parte la insurectiunea din statele papale, si dupa sugrumarea aceleia fugi in Angli'a. Mai tardíu se retrase in castelulu Arenenberg in Elveti'a, ocupandu-se de studíi literarie.

Dupa mórtea ducelui de Reichstadt, la an. 1832, elu se considerà ca mostenitoriu legiuitu alu corónei franceze, si ca atare la an. 1836 — dupa ce a câstigatu in favorulu planuriloru sale pe colonelulu Vaudrey, comandantele artileriei de garnisóna din Strassburg — a intreprinsu faimosulu atentatu de la Strassburg, care s'a terminatu cu captivarea curagiosului pretendinte. Elu fu internatu la America, dar nu peste multu scapà de acolo, spre a-si gasí asilu in Elveti'a, mai apoi in Angli'a.

La 1840 facú o incercare nóua spre a-si castigá tronulu. Dar atentatulu de la Boulogne reesí chiar atâtu de reu, ca celu de la Strassburg, cu acea deosebire, cà Ludovicu Napoleonu fu condamnatu la inchisóre pe viétia in forteréti'a Ham.

Acolo inse elu petrecú numai siese ani. La 25 maiu 1846, imbracatu in haine de zidariu, reesí d'a scapá si d'a fugi in Angli'a, unde apoi petrecú pana la erumperea revolutiunii din fauru.

La 20 decemvre 1848 fu alesu prin partitululu conservativu presiedinte republicei franceze; si patru ani mai tardíu, la 2 decemvre 1852 se proclamà de imperatu alu franceziloru.

La 29 ianuariu 1853 se casatori cu Eugenia Maria de Guzmán, contessa de Theba, care in 16 martiu 1856 i nascú pe uniculu seu fíu.

Viéti'a lui pe timpulu câtu a domnitu e in cea mai strinsa legatura cu istori'a lumii.

De la anulu 1853 pana la 1856 in aliantia cu Angli'a portà elu resbelu pentru Turci'a contra Russiei, in decursulu carui resbelu cercetà elu si pe regin'a Victoria in Londonu. De la acestu timpu se succedara trei atentate contra lui.

La finea lui septemvre 1857 s'a intelnit in Stuttgart cu tiarulu Russiei Alesandru. In juniu 1858 urmara conferintiele cu Cavour in Plombiers. In 11 juliu 1859 conveni elu prim'a data

cu imperatul Franciscu Iosifu in Villafrenca. In anulu urmatoriu (1860) in dilele de la 15, pana la 17 juniu avù o intelnire in Baden-Baden cu principele regentu de Prussi'a, actualulu imperatu germanu Wilhelm I., care atunci la convenirea cu Napoleonu fu insocitu de toti regii si de mai multi principii germani.

Invitarea tuturoru monarchiloru europeni la o conferintia se datéza de la 4 nov. 1863; acésta invitare la 1866 s'a repetitu de nou, inse totu-de-una fu respinsa, si asié de la 19 jan. 1868 se datéza si asié numit'a „incoronarea edificiului.“ In aug. 1867 avù locu convenirea de la Salzburg intre imperatul si imperatés'a de Franci'a si imperatul si imperatés'a de Austria. Dupa dechiararea resbelului francesu-prusescu in 19 juliu 1870, Napoleonu III parasi Parisulu in 28 juliu, si de atunci nici nu s'a mai reintorsu acolo.

In urm'a capitulatiunii de la Sedan, in 2 sept. Napoleonu deveni prisionieru alu regelui Wilhelm, merse indata la Wilhelmshöhe, unde petrecù de la 5 sept. 1870 pana in 19 martiu 1871. De aici se duse in Angli'a si in 20 martiu debarcà in Dover pe pamentulu englesu, care i oferi locu de refugiu 1 anu 9 luni si 20 de dñle.

Legend'a Napoleona. Se istorisese, cu séu fara cuventu, cà pe candu Napoleonu III érá copilul, o negrese-tiganca ghicitóre de norocu, consultata de maica sa, i-ar fi dñsu:

— Copilulu acest'a este menitu la cele mai mari destinate, inse elu ar trebuí sè se pazésca de liter'a S, care va jucá unu rolu mare in esistinti'a sa.

Mai tardiu se spune, cà Napoleonu fiindu imperatu, faimosulu mediunq Home a datu in Tuilerii o serata de spiritismu:

La cea antâiu esperintia consultata de muma-sa, respunse:

— Adu-ti a minte de predícerea negresei!

Cuvintele aceste de buna séma facura sè surida curtesanii, pe imperatu inse lu-facura seriosu.

Acum, recapitulandu viéti'a lui Napoleonu III, se vede in adeveru, cà liter'a S se afla in tóte momentele mari.

Cu dins'a s'a inceputu intermodàrile la Strassburg.

Apoi au urmatu: Sevastopolulu, Solferino, Sadova.

In fine prin liter'a S a incheiat'o la Sedan.

Mórtea lui Napoleonu III — dñce „*la Gazette des étrangers*“ — aduse óre-care consolatione betraneloru femei, cari se aduna totu-de-una cu mare 'mbulzèla, la Viena, la joculu miceloru loterii.

La cea din urma tragere, numerile cele mai insemnate erau 3 (Napoleonu III); 65, vèrst'a sa; 20, diu'a nascerii sale; 90, care, fiindu numerulu celu mai radicatu, insémna imperatu; si 52, anulu suirii sale pe tron.

E bine, reuvoitóri'a sórte a facutu sè ésa trei din aceste numere, adeca: 3, 20 si 90.

Istorióre de carnaval.

Cadrilulu barbatiloru fara capu. Jurnalulu „Figaro“ comunica urmatóri'a istoria: Este mai bine de o septemana, cà se celebrà la A... o casatoriá. O calfa dintr'o magagazía de mode, a nume Crampin, se casatori cu o féta de 18 ani, a nume Ana R., care, din copilarí'a ei orfelina, fu crescuta de catra unu preotu betranu, ce muri acum de curendu.

De si Ana érá frumósa si posedá o zestre de 50,000 franci, totu-si Crampin la estrea sa din biserica érá tristu, cà-ci câtiva din amicii sei, pe candu anunciá casatori'a sa, si-frecara nasulu intr'unu modu cam curiosu, fara a se esplicá mai departe.

Diferite idei obscure cuprinsera pe fidantiatu; pentru a le puté departá elu bea atátu, încátu pe la mediulu noptii mai totu-de-una érá bétu.

Pe la acésta óra ei aveau obiceiul de a se întórce in dormitoriulu lor.

Fidantiat'a se duse antâiu, si dupa ce se culcà, stinse luminarea.

Apoi veni Crampin, si gasindu odai'a obscura, pipai dupa aprindiele, spre a puté face lumina; dara éta, cà se aude ceva in dosulu perdeliloru si unu individu mare aparù fara capu, — invelitu intr'unu cèrceafu (lepedeu) lungu albu, tienendu in mana unu felinaru rosu.

Crampin strigà, fidantiat'a se sculà si ambii se uitara si audira, intiepeniti de frica, ce se intempla.

Din unghiurile odaiei aparura alti trei individi, totu asemenea inveliti in cèrceafuri si tienendu inse in mana capetele lor.

Acestia toti formandu unu cercu in giurulu lui Crampin si-a fidantiatei sale, incepura a vorbi, aretandu, cà are patru victime, guilotinate de catra bunulu fidantiatu.

Dupa ce s'au recomandatu astu-felu, acei patru decapitati incepura a dantiá, esecutandu cele mai grozave sarituri si jucandu-se cu capetele loru de a mingea, pe candu in fine disparura prin o usia, aruncandu mai antâiu cele patru capete noiloru casatoriti.

Fidantiat'a marturisi acum cu oróre barbatului, cà bunulu ei a fostu caleu.

Crampin aflandu acésta marturire, si candu si-reveni éra-si in simtîre, fugi din casa si din orasiu, încâtu nu mai fu vediutu.

Din cercetarea facuta de catra politia a resultatu, cà acei patru decapitati au fostu acei amici alu lui Crampin, cari nu se scie prin ce modu au aflatu, cà fidantiat'a descinde din o familia de caleu.

Cele patru capete ale loru, erau patru peni.

*

Gasirea unei garantii. D. P* june de o buna familia, dar saracu, aspirá la unu postu de amplotiatu la ministeriulu financielloru, dar nu putea sè gasésca o garantia.

Intr'o dî publicà in jurnale urmatoriulu anunciu:

— Unu june cu o ocupatiune onorabila, doresce a luá in casatoria o juna persóna bine crescuta, care ar avé o suta galbeni dota.

O suta de galbeni!... lucru de nimic!...

Propuneri numeróse se grabira a respunde acestei cereri.

Dupa câte-va dîle, junele persóne cari dedese adres'a loru, fura invitate prin scrisori particulare, la o intrunire unde erá sè fia si pretendentulu loru.

Erau mai multe de o suta — se dice.

Candu fura tóte adunate, junele nostru luà cuventulu, si le multiami de onóre ce avusera buna-vointi'a a-i face.

— Dar intiegeti dvóstre, domnisiórelloru, — dîse elu, — cà nu pociu sè me casatorescu cu tóte. Pe d'alta parte sunteti asié de amabile (erau unele urite despaima) cà mi-este peste putintia a face o alegere. Éta ceea ce ve propunu: considerati-me ca unu obiectu de loteria, sunteti o suta, sè facemu o suta bilete de o suta galbeni. Acésta suma va fi dot'a persónei, carei voiu cadé in impartita.

Se indoira putinu, dar junele erá pré fru-

musielu si domnisiórele aveau mare dorintia a se maritá cu o óra mai inainte.

Una dintr'ins'a se otari; altele o imitara indata.

Dupa optu dîle, amplotiatulu nostru versà garanti'a dorita si conduse la biserica o juna persóna care se uitá pré ciacáru, dar care avea numai acestu singuru deféctu.

*

Avisu venatoriloru de zestre! La Hamburg s'a celebratu o casatoria in nisce circumstantie din cari s'ar puté face unu minunatu vodevilu amasantu.

Insemnat'a presintia de spiritu cu care junele a operatu, putendu serví de modelu cauatoriloru de zestre, me grabescu a povestí acestu frumosu romanu.

Williams P... avea dóue-dieci si doi de ani, candu fu tramisu la Hamburg de catra tata-seu, micu negutiutoriulu din Londra. Elu a fostu asediatu la unu banchieru mare si fórte bogatu. Acestu banchieru avea o féta unica si de totu frumósa. Williams se otari s'o iea de socia.

Elu facù mai antâiu a se deosebí prin zelulu si aptitudinea lui comerciala, si apoi, intr'o dî, intrà in cabinetulu patronului lui si-i dîse:

— Domnulu meu, am onóre a ve cere man'a ficei dvóstre.

Banchierulu crediù, cà inebunise si voi a-lu liniscí. Dar Williams insistà astu-felu si cu atât'a convinctiune, in câtu patronulu seu i dîse:

— Atunci, domnule, trebue sè te dau pe usia afara.

— Cum veti voi; aflatu numai mai inainte, cà am sè fiu asociatu pentru a o trei'a parte in cas'a John H... et C-nia din Londra.

La aceste cuvinte, banchierulu strigà:

— Atunci e alta vorba, si déca mi-poti aduce o scrisóre de la acei domni, care sè adeverésca spusele dtale, vomu vedé.

Williams plecà la Londra, se sui intr'o trasura, se duse la John H... si, adresandu-se la acest'a:

— Domnulu meu, — i dîse elu, — viu sè ve propunu de a me asociá pentru o a trei'a parte la comerciulu dvóstre.

— Cine esti dta?

— Williams P...

D. John H. trase clopotielulu pentru ca sè vie unu servitoriulu sè dea pe Williams afara;

dar de la tragerea clopotielului si pan' la venirea servitoriului, junele adaugà:

— Si dupa două septemani me casatorescu cu fic'a dlui Carolu M. din Hamburg.

— Ah! déca-i asié, se schimba vorb'a.

Si acum Williams P... asociatul casei John H... et C-nia, din Londra, este fericitulu ginere alu banchierului din Hamburg.

*

Familiarități casnice. — Ah! Dómnelor! — dicea de una-di dóm'n'a Z... catra amicele sale, aretandu-li gingasi'a loru fetitia; — nu ve puteti inchipuí ce amasantu copilu este fetiti'a asta; pare c'ar fi curata maimútia: ti-imita totu, parodizésa pe tóta lumea, de te face sè mori de risu.

— Nevoia mare, — adause barbatulu.

Si mandru d'a aretá talentulu ficei sale:

— Aide, micutio, — dise elu, — ia fà ca bon'a!

La momentu copil'a porni catra o dómna, miorlaidu cu gentiletia ca o servitóre cu multa esperintia.

— Dóm'n'a voiesce pane? etc. etc.

Apoi catra alt'a:

— Ati dorí póte *gigot*?

Apoi maica-sa:

— Mai aveti trebuintia de mine? Ordonati sè me retragu?

Multimea tóta pufni intr'unu risu.

— Atâta totu? — intrebà dlu Z...

— Oh! nu, — respunse strengariti'a.

Si, inaintandu catra tata-seu, c'o vóce iritata:

— Domnule, lasa-me! Nu pune man'a pe mine: lasa-me! siede reu! candu ne-o vedé dóm'n'a.

Lasu sè ve ganditi la efectulu pr odusu.

Dlu Z... se facú rosiu ca sfecl'a, trecandu-lu nadusielile; dn'a Z... lu-ficsà cu o cautatura straina.

Copil'a fu pusa a dóu'a dî chiar, intr'unu pensionu.

Menuntiusiuri istorice.

Dupa mórtea lui Fridericu celu mare, regele Prussiei, libertatea pressei s'a restrinsu tare.

Ministrulu Wöllner, n'a gasitu censori

pentru esecutarea ordinatiunii sale edate in anulu 1788.

Cei mai multi stergeau numai pasagele, cari erau oprite de legile de mai nainte; din caus'a acést'a Wöllner se superá grozavu.

Odata elu ceti o brosiura, in care gasi pasagiulu urmatoriu: „Vai de tiér'a aceea, ai carei ministri sunt magari.“

Wöllner se simtí ofensatu, si chiamà numai decâtu pe censorulu, consiliariulu Kosmar.

— Dar pentru aceea te-am numitu eu censoru, — i dise ministrulu; — ca sè lasi a esi la lumina asemenea lucruri?

Kosmar nu se confundà de felu, ci — facêndu unu complimentu, dise:

— Vrei dóra, dle ministru, ca sè coregu pasagiulu astu-felu: „Ferice de tiér'a aceea, ai carei ministri sunt magari?!“

Ratiunarea lui Kosmar fu convingatória, si Wöllner tacu.

*

Doi Napoleoni pentru două óue! Fratele Mariei Antoinette, Iosifu II, voi sè viziteze Francia incognito.

Elu erá unu principe filantropu, pucinu iubitoriu d'aventure, avendu frica mai pesusu de tóte de receptiunile facute cu mari pregatiri.

Elu iubiá necunoscutulu si lasá totulu la intemplan.

I se intemplà in caletori'a sa, d'a alege pentru a se oprí acolo, locurile ce i oferiau mai pucine resurse, unu satu, câte odata chiar câte o coliba.

Si fiindu cà elu caletoriá fara pompa, fu objectulu unei multimi de despretiuiiri.

Câte odata asemenea, câte unu maliciosu otelieru banuiá calitatea personagiului si profitá de descoperirea sa.

Intre altii unulu, cerú intr'o dî principe-lui doi napoleoni pentru două óue:

— Sunt asié dara fórté rari óuele? — strigà Iosifu.

— Óuele, nu! — respunse otelierulu; ci imperatorii.

Iosifu gasi acestu apropo facutu cu spiritu, si se resemnà, fara a se superá.

*

Unu artistu aretá lui Apeles o Vinere imbracata cu stralucire si-lu intrebà ce gandesc de ea?

— Vedu bine, — respunse Apeles, — cà neputendu face pe Venerea frumósa, o ai facut'o bogata.

S A L O N U

Anna cea frumoasă.

Viena, 29 ianuarie.

O istoriôra petrundiatória cerculeza de câte-va dîle prin diuarele d'aice. E interesanta si pentru noi, că-cî eroului ei este unu — Romanu.

Unu boeriu din Romani'a, numitu Ionu T., veni nu de multu la Viena, spre a face „unu voiagi in Evropa“, séu mai bine a dîce, spre a prapadi vinitulu mosieloru parintiesci p'aice.

Elu érá de acea parere, că tiér'a lui nu se afla inca la acelu gradu alu civilisatiunii, ca intr'ins'a sè se póta risipi paralele cu atát'a „placere“, ca si la noi.

Sositu aice apoi, dinsulu incepù sè traiésca intoemai ca unu Cresus modernu, încátu atrase atentiunea multora, dar mai alesu a — unoru femei.

Elu inse fatia cu tóte remase rece, — afara de una. O juna blondina, supranumita „Anna cea frumoasă“, érá singur'a persóna femeiesca, la care elu cugeté cu placere, si cu care petrecù multe minute fericite.

Trecura trei luni, si Anna deveni soeí'a lui Ionu.

Éta istori'a acestui maritagi.

Eventualitatea de multe ori jóca unu rolu mare in viét'a ómeniloru. Nici lui Ionu nu i-ar fi plesnitu prin minte sè iee de socia pe Anna cea frumoasă, care nu se pré bucurá de o réputatiune buna, de cumva n'ar fi intrevenitu — eventualitatea.

In urma traiului seu neindatinatu mai de multu, elu deveni morbosu, si zacù in patu mai multe septemani, espusu unui pericolu mare. In acestu restimpu Anna nu se miscá de langa patulu lui, grigindu-lu cu cea mai mare atentiune. Acésta fidelitate intr'atát'a lu-emiunà, încátu vindecandu-se — conduse pe Anna la altariu.

Dar elu totu-si nu deveni fericitu. Érá gelosu, si nu se 'ncredea in fidelitatea sociei sale, cu tóte că a- ceea se schimbá de totu.

Inse intr'aceste éta ce se intemplá!

Tat'a Annei, condemnatu pentru omoru, chiar in dîlele aceste scapá din inchisóre. Audîndu elu starea ficei sale, alergá indata la ea, si i cerù bani, amenintandu-o, că la din contra va descoperi barbatului ei, cine é tat'a sociei sale.

Anna i dedù galbeni si galbeni, numai sè taca; dar ticalosulu nu se mai indestulia, ci — in absinti'a lui Ionu — totu viniá la ea, a-i scóte bani si bani. —

— Socrulu barbatului meu unu ucigatoriu! — si-dícea Anna, — decátu sè scia elu acést'a, preferu a me lipsi de toti banii.

Si findu că ea nu mai avea bani, darul parintelui seu bjuteríle sale.

Gelosulu Ionu inca nu remase neactivu, si — totu pandindu — elu aflá, că la socia lui ambla unu barbatu totu-de-una in absinti'a lui. Apoi mai observá, că si banii si bijuteríle nevastei sale disparura

tóte; deci in gelosi'a sa presupuse cu siguritate, că acelu barbatu é amantulu Annei.

Ca unu nebunu grabi elu in odai'a sociei sale, si i facù cele mai grele imputári.

Anna nu cutezà a descoperi adeverulu, că adeca barbatulu acel'a é tat'a ei, unu criminalistu.

Ionu asiguratu si mai multu in supositiunea sa, prin respunsurile siovaitórie ale nevastei sale, intr' unu momentu de nebuniá si-taiá vènele, si móri inaintea ei.

* * *

Anna cea frumoasă acuma é — calugaritia, si cu cea mai intima atentiune grigesce de bietii bolnavi.

Noulu ei nume é sor'a „Filomena.“

Ér ticalosulu, care i-a causatu cumplit'a-i nenorocire, si care nu s'a rusínatu a se numi parintele ei, a mostenitu frumoasă'a avere a lui Ionu, dupa ce Anna jurá a nu primi din aceea nici unu cruceriu.

Elu traiésce domnesce si cu bucuria.

Filomena veghiéza la lampele de nópte, si vérsa câte o lacrima pentru Ionu.

N. P. I.

Premiulu femeiloru romane.

Fagarasiu 21 ian. 1873.

Domnule Redactoru!

Damele din Fagarasiu, consemnate in list'a alaturata, a contribuitu sum'a aici acclusa de 22 fl. la premiulu femeiloru romane.

Ve rogu sè binevoiti a alaturá si acésta mica suma la amintitul premiu.

Dorescu, ca prin concursulu ce-lu detorimu la asemenea intreprindere tóte femeile romane, premiulu sè ajunga cátu mai curendu la realizare.

Femeile romane si-vindeau odata odórele pentru a redicá lacasie sante; nu mai putínu trebue sè facemu asta-di pentru a redicá temple culturei, fara de care nu putemu prosperá, ma chiar nici esiste.

Primiti, domnule redactoru espressionea celei mai distinse consideratiuni.

A domniei vóstre

stimatória

Elena Densusianu.

Numele contribuenteloru:

Dómnele Francisca Tamasiu 50 cr., Elena Densusianu 4 fl., Zinca Romanu 3 fl., Elena Cservedi 2 fl., Elena Negrila 1 fl., Maria Popu 50 cr., Louisa Gremoi 1 fl., Maria Negrea 50 cr., Rebeca Cipu 1 fl., Zinca Pandrea 1 fl., Maria Florea 1 fl., Ecaterina Negrea 1 fl., Ana Chisiereanu 50 cr., Elena Popu 2 fl., Maria Cipu 1 fl., Sinesta Stoica 1 fl., Clara Ropu 1 fl. Suma 22 fl.

Resultatulu contribuiriloru de pan'acuma é 64 fl.

Redactiunea „Familiei.“

B o m b ó n e.

— Unu englesu a calculatu, pana candu va mai esiste lumea?

— Si a reesitu?

— Da.

— Frumosu! Dar vina elu la noi Romanii, si calculeze — déca va fi in stare — candu vomu avé si noi o ortografia generala?

*

— Umbli tu la balu mascatu?

— Ba.

— De ce?

— Pentru că mi-petrecu mai bine la dieta, ascultandu vorbirile unoru domni deputati despre ferircirea tierii nóstre.

*

In taber'a din faci'a Sevastopolului, pe candu hirurgii se ocupau cu taiarea piciorului unui colonelu francesu, servulu acestuia se vaitá.

— Dar ce dracu mai plangi, prostule, — i díse stapanulu seu, — nu vedi că de acum inainte vei avé numai o cisma de vacsuitu?

*

Unu capu de sectiune.

Unu capu de sectiune la unu ministeriu avea obiceiulu sè puna inaintea semnaturei sale: *cap. sec.* in locu de capulu sectiunii.

Ministrulu observandu odata acésta, i díse:

— E de prisosu sè-ti mai pui titlu pe langa numele dtale, că-ci esti destulu de cunoscutu.

*

— De ce e sinuciderea unu pecatu? — intrebá cine-va pe unu baiatu.

— Pentru că vatema sanetatea, — respunse acest'a.

M o d ' a.

In balurile din Pesta. de pan'acuma toaletele dameloru au escelatu mai alesu in colórea alba.

Numai de una colóre au fostu fórte pucine.

Decoratiunea simpla cu flori e generala; decoratiunile fara flori, au fostu rare.

De la Paris avemu urmatóri'a insciintiare despre moda:

Mod'a in érn'a acést'a n'a produsu inca nimica nou. Damele elegante pórtá pe strade toalete simple. Unele, cari n'au ocaziune a se imbracă pentru salónele innalte, se ivescu si pe strada in lusu.

Palariele dameloru devinu din dí in dí totu mai fantastice. Cele ce se pórtá la teatru au cele mai curióse forme, si sunt incarcate de flori.

CE E NOU?

** (*Portretulu regelui.*) Regele si regin'a in lunile trecute tienura venatórie cu suit'a loru, prin hotarele sateloru din giurulu Budapestei. Cu aceste ocaziuni Maj. Loru intrara mai de multe ori la cutare tieranu, spre a se recreá. Asié intr'una din dílele tre-

cute regele intrá la unu plugariu din Csömör, carele — necunoscéndu-lu — i puse pe mésa unu colacu. Regele mancá, si apoi lu-intrebá, că cu ce sè-i resplatésca acésta ospitalitate? — „Déca chiar voiesci sè-mi dai ce-va, — respunse tieranulu, — apoi dá-mi portretulu mariei tale!“ Regele, dupa scurta meditatiune, si-intinse man'a in pusunariu, si dede ce-va atátu tieranului, cătu si sociei acestuia si pruncului loru. Apoi se urcă pe calu si disparú. Tieranulu, muie-rea si prunculu, se uitara la banu a vedé portretulu óspelui loru. Si pe banu erá inscriptiunea: „Franciscu Iosifu Regele Ungariei.“ Bucuri'a loru fu mare, ér colaculu se puse de suvenire.

⊙ (*Pericolu pentru fete frumóse.*) In cerculu guvernamentalu Minschi din Rusia s'a latítu inainte de acésta cu dóue septemani scirea ingrozitória, că tiarulu ar fi demandatu deportarea feteloru din acea regiune pe Marea-Négra, si acésta din cauza, că si-a maritatu fét'a dupa unu principe strainu; éra acest'a este domnitoriu in America (!) intr'o tíera din mijloculu Marii-Negre (!), unde locuiescu numai mauri (ómeni negri.) Inse tiarulu si soc'a lui nu voiescu ca fét'a loru sè locuiesca numai intre negri, pentru aceea a demandatu, ca tóte fetele tieraniloru din guvernamentulu Minschi sè se transpórté acolo, ca asié ómenii acei negri sè aiba urmatori albi. Respandindu-se scirea acésta prin tienutulu intregu, o frica panica a cuprinsu tóte piepturile tinere. Multe fete voiau a-si pune capetu vietii; parintii multora au promis a depune sume mari, numai sè-si rescumpere fetele. Mantuitorii sè si oferira numai decátu, trei persóne de ómeni evlaviosi, cari promisera, că voru mijloci rescumperarea feteloru mai avute pentru o suma numita de bani, si incepura numai decátu a incassá la bani. Faim'a acésta o au latítu acesti trei ómeni, cu scopu ca sè póta insielá pe tierani, inse fura prinsu inainte de ce ar fi spesatu banii incasati de la tierani.

× (*Resbunare curiósa.*) Urmatóri'a intemplantare, care s'a petrecutu nu de multu timpu in Palermo, a datu locu la vorba, mai alesu in cercurile artistice. Primadona de acolo L. facuse atáta sgomotu prin frumsetea ei, că dintre alti multi se inamorase de ea si unu comite italianu. Ea inse nu respundea la placerile acestuia, si Italianulu fierbinte la sange cautá resbunare. Intr'o séra, pe candu ea cantá pe Eleonora in „Trovatore“, cadiù dupa ari'a cea mare unu buchetu giganticu la piciórele ei. Ea apucá miscata de bucuria buchetulu, inse in acela-si momentu resuná o impuscatura, si unu glontiu sburá inainte pe langa templele ei. Cantaréti'a cade in lesínu, si acésta produce o turburare generala. Se supune buchetulu unei cercetári minutióse, si se gasesc in elu unu revolveru ascunsu, a caruia gura erá indreptata in susu, si alu caruia cocosiu trebuia sè aprinda incarcatur'a in momentulu luarii buchetului de códa. Déca s'ar fi plecatu cătu de putínu spre inainte cantaréti'a, ea aru fi fostu imediatu victima acestei lasie resbunari. Comitetele disparuse, si este cu totulu disparutu, ér Primadona este adorata mai multu de cătu inainte.

Carnevalu.

(*La balulu romanescu din Pesta*) fu invitata si regin'a Maj. Sa, multiamindu pentru invitatiune, a tramisu comitetului 50 fl.

✿ (*O serata romanésca in Pesta*) de siguru este unu evenimentu rar, inse cu atât'a mai placutu. O astu-felu de placere se oferî joi la 30 ian. micei colonii romane din Buda-Pesta. Onorabil'a dómna Iulia Mihali nasc. Manu, soci'a dlui jude la tribunalulu supremu Gavrilu Mihali, intrunî in sér'a acésta la cas'a sa ospitala mai tóte familiile nóstre d'aice la o petrecere de dantiu, la care se mai invitara si câte-va familie neromane. Atâte dame frumóse si toalete elegante aru fi facutu splendóre ori carui balu publicu. Alés'a societate avù o petrecere fôrte amicabila, care deveni si mai placuta prin cunoscut'a afabilitate a dómnei de casa. Serat'a durà pana diminéti'a la patru óre, si se terminà in mijloculu unei vioiciuni generale.

✿ (*Balu la Timisióra.*) Avisare onor. publicu romanu! Comitetulu prov. alu „Reuniunii filantropice a dameloru romane din Timisióra“, arangieza in 5 fauru (24 ianuaru) a. c. in sal'a Berariei (Actien-Fabrikshof) unu balu premersu de unu concertu de diletanti, in favorulu „Reuniunei“ a carei scopu e infintiarea unui fondu pentru o scóla de fete, centrala in locu. Aducandu aceste la cunoscinti'a onorab. publicu, apelàmu la simtiulu si anim'a fia-carui Romanu si Romane adeverate, si totu odata rogàmu ca sè binevoiesca a imbratísia cu caldura acésta intreprindere atâtu moralmente, câtu si materialmente. Pentru mai bun'a controlare si evidentia, se voru publicà atâtu numele onor. participanti, câtu si ale mar. contribuitori. — Contribuirile maritimóse sunt a se adresà dlui Traianu Lungu invetiatoriu in Timisióra (Fabrik.) Timisióra in 11 jan. 1873. Sidonia Chitescu presied. a com., Emilia Lungu not. com. prov.

✿ (*Unu balu pentru saraci la Bucuresci.*) In carnevalulu acest'a se va dá in sal'a teatrulu mare din Bucuresci unu balu pentru saraci, la care va asistà si Domnulu cu Dómna. Tienut'a de gala e rigóre.

Flamur'a lui Hymen.

✿ (*Ospetiulu archiducesei Gizella*) se apropia. Imperatulu Ferdinandu a cumperatu dílele trecute la unu juvelieru de curte din Viena unu brosiu de smaragdu, de o frumsetie rara si de unu pretiu mare, — spre a-lu darui nepótei sale. Cununi'a se va serbá de de siguru la 24 aprile, in biserica Augustinilor; adeca in aceea-si dí, óra si biserica, in care s'a cununatu si imperatés'a-mama. Programulu oficialu inca nu e statoritu definitiv, atât'a inse totu-si s'a decisu, cà ceremonile festive se voru incheiá cu cununi'a. Intré festivitatì se amintesce unu concertu mare la curte, o represintatiune de gala in cas'a-de-opera, si o iluminatiune a orasiului.

Biserica si scóla.

✿ (*Consacrarea noului episcopu de Gherla.*) Precum aflàmu, pré santi'a sa parintele mitropolitu Dr. Ioanu Vancea in 2 fauru va celebrá in catedral'a din Blasiu consacrarea noului episcopu de Gherla, a santi'ei sale parintelui Mihaiu Pavel.

— (*Unu invetiatoriu orbu.*) Revisorulu prusescu de scóle publica prin foi, cà in provinci'a Posen, intr'o scóla polecesca, este unu invetiatoriu carele de 8 ani e orbu, dara caus'a pensiunàrei lui s'a totu traganatu, încàtu elu a fostu silitu sè continue prelegerile

luandu-si unu adjunctu. Propune fôrte bine si a doveditu sporiu bunu. Disciplin'a din scóla, cea mai grea téma pentru unulu ce nu vede, se manuesce fôrte cu acuratétia — la ce contribuie a buna séma si compatimirea ce scolarii o voru fi avendu pentru acestu invetiatoriu. — Pipaitulu i s'a desvoltatu de minune; dupa ce a pipaitu man'a unui scolariu, lu-cunósce.

Societati si institute.

✿ (*Societatea „Transilvania“*) in anulu acest'a a acordatu stipendie pentru siese tineri romani. Avearea Societati e de 118,674 lei noi.

✿ (*Societatea Kisfaludy.*) In siedinti'a de la 29 jan. redactorulu acestei foi a cetitu balad'a „Manastirea de Argesiu“ in traducere facuta de dinsulu in limb'a unghuresca, dimpreuna cu notele explicatióne scóse din cartea dlui Alesandri. La propunerea presiedintelui traducetoriulu fu rogatu a publicà acésta balada in Analele societati. La siedintia au asistatu si unu numeru frumosu de Romani.

Literatura.

* * (*Dlu B. Petriceicu Hasdeu*) a publicatu tóte poesiile sale intr'unu volumu elegantu. Se afla de vendiare la Bucuresci in librari'a lui Socecu. Pretiulu 1 leu nou. De ocamdata ne marginimu numai a anunciá cetitoriloru nostri acésta pretiósá colectiune de poesi ale unui autoru profundu cugetatoriu; éra mai tardiu — dupa ce vomu fi primitu cartea — vomu grabi a publicà in fói'a nóstra si o recensiuone a supra ei.

* * (*Manuscriptele lui Clain si Sincai.*) Precum se scie, Asociatiunea transilvana a recercatu inca mai de multu pe consistoriulu gr. c. din Oradea-mare, in caus'a unoru manuscripte a lui Clain si Sincai, — inse pan'acuma fara resultatu. Din procesulu verbalu alu siedintiei din urma a comitetului Asociatiunii numite aflàmu, cà in acestu obiectu existe corespundintia de mai multi ani intre consistóriele din Blasiu si din Oradea-mare, si cà ar fi de a se delaturá óre-cari divergintie relative la respundiabilitatea pentru edarea aceloru opuri. Comitetulu a decisu a cere informatiuni speciale din Blasiu.

* * (*Dlu Marienescu*) publica in „Albina“ o poeste intitulata: „Serila, Medila si Diorila“, cu note explicatióne pré interesante, cari se incheia cu aceste cuvinte: „Terenulu meu e, de a demustrá, cà dupa datine si mitologia inca suntemu — Romani in sensulu celu mai strinsu. Ba si din acestu punctu de vedere, suntemu mai Romani de câtu chiar italianii. — Mi-a fostu indemana spre esaminare din acestu punctu de vedere — mult'a poesi'a poporala italiana, si am esperiatu, cà facia cu noi ei n'au atât'a materialu istoricu tiesutu in poesi'a poporala, ca si noi, — cà materialulu loru mitologicu in poesi'a poporala e redusu la gradulu celu mai micu; pana de alta parte poesi'a loru poporala e influentiata de religiunea catolica, asié dicéndu de unu fanatizmu orbu, de óre ce in poesi'a poporala a loru, eroii de regula sunt papii si cardinalii! Influenti'a acestora a supra poporului si spiritului seu, aréta resultatu pré batatoriu la ochi; ei n'au mai suferitu nimica din paganismu, fia câtu de nationalu si de frumosu. La noi, neavendu preotímea fanatizmu religianariu si nici acelu gradu de cultura, a lasatu pe

poporu in cele nationale ale sale; pentru că si ei au fostu nationali, au traitu — cu poporul la o vétră si adeseori si-a luat refugiu chiar la superstitiunile si farmecele poporului.“

× (*Unu romanu nou*) se incepe in diuariulu „Telegrafulu“ de la Bucuresci, sub titlulu: „Principele Frai-Frai“, romanu politicu.

× (*O fóia francesă despre limb'a romana.*) — In fasciór'a de ianuariu a revistei din Paris: „Revue de Linguistique et de Philologie comparée“. cunoscutulu floromanu, dlu Emiliu Picot, a inceputu a publicá unu tratatu de cea mai mare importantia, a nume o cercetare critica despre dialectele limbei nóstre, sub titlulu: „Documents pour servir a l'étude des dialectes roumains.“ Salutámu cu placere pe toti aceia, cari lucra in interesulu limbei nóstre in vr'o limba straina; cu atátu mai mare e bucuri'a nóstra, candu vedemu barbati ocupandu-se de noi in limb'a francesă, limb'a lunei culte.

⊙ (*Dlu dr. Ioanu M. Lazaru,*) directoru si professoru gimnastialu in Naseudu, a scosu de sub tipariu prim'a fascióra din opulu seu intitulatu: „Tabele istorice sincronistice ale coloniilor romane din Daci'a traiana si aureliana.“ Pretiulu 80 cr. Scumpu!

× (*Dna Eufrosina C. Homoriceanu*) in Bucuresci anuncia, că a tradusu in limb'a romana opulu „Femei'a si educatiunea.“

× = (*La Braila*) a aparutu unu diariu nou intitulatu: „Post'a Braili.“ Ese odata pe septemana, sub redactiunea dlui Er. Petrescu.

T e a t r u .

× (*Accidentu la teatrulu din Romanu.*) In Romanu se representá dílele aceste pies'a „Mórtea lui Macsimilianu“, una din acele piese de nimica, care voiesce a face, efectu prin felu de felu de grozavii vedute. Asié la sírsitu erá marele tablou, mórtea lui Macsimilianu impuscatu de unu plutonu de soldati. Se adusera pe scena câtu se póte mai multi soldati, ca sè fía vuietulu, efectulu mai mare. Din nenorocire, unulu din ei luá afacerea la seriosu si incarcá pusc'a cu glontiu. Trase si rani, dupa cum spunu unii pe bietulu Macsimilianu inchipuitu, la mana, in unu modu cu totul realu, care lu-facú sè cadia cu totul din rolu, dandu unu típetu cumplitu. O alta varianta spune, că bietulu actoru ar fi remasu chiar mortu.

× (*Comicul in drama.*) In teatrulu „Comenda“ din Milan, in dílele aceste, s'a datu pies'a lui Ulisse Barbieri „Dramele din desiertu“, in care piesa, unu leu si o leóica aveau sè jóce unu rolu mare. In o scena a actului, candu primadon'a esclamá cu patosu clasicu: „Privesce cu ce cautatura infióratoria ne contempla aceste animale“, nobil'a perechia de lei si-intórse spatele, catra diletanti si catra publicu. Se pricepe, că ilaritatea si risulu generalu a fostu remuneratiunea pentru acésta picanta idea a comiciloru partrupedi.

M u s i c a .

× (*Hora nationala.*) La Bucuresci a aparutu la Thies et Weiss: „Fiic'a Poporului“, hora nationala, compusa si dedicata dómnei Matilda Pascaly, de Ludovicu Wiest. Pretiulu 1 leu si 50 bani.

× (*Totu acolo a aparutu:*) „Polca de risu“, din operett'a „Banditii“, de Offenbach, arangiata de Lud. Wiest. Pretiulu 1 leu si 50 bani.

× („*Itik-polca*“) asemene a esitu la acesti editori. Pretiulu 1 leu.

P i c t u r a .

* (*Espositiunea societátii amiciloru de bele-arti in Romania*) inaintéza, se desvólta pe tóta diu'a. Tóte starile societátii sè intrecu sè véda acésta frumusetie de natura nóua la Bucuresci. Comitetul Societátii, intregu este — ca sè dicemu asié — in permanintia, in lucru, de aprópe o luna de díle. Asemene activitate si silintia n'a pusu inca in Romania unu corpu constituitu, in misiunea sa. De curendu s'au deschisu alte dóue sale, intre cari un'a este de celu mai mare interesu pentru Romani, pentru că se póte díce puru nationala. Ací este galeri'a de portrete de familie romane, de Domni, Dómne si Domnitie romane: aci este desvoltarea instinctului romanu pentru bele-arti, cusaturi, tieseturi, aflare si maritagiu de colori, si cele mai alese costume nationale din tóte partile Romaniei. Arangiarea costumeloru si a stofeloru din acésta sala s'a facutu prin concursulu amabilu alu dómnei A. Odobescu. Domnitoriulu si-face alegerea pentru cumperare de tablouri ale artistiloru nostri. Domnulu si Dómn'a au facutu tóta incuragiarea posibila acestei espositiuni.

Industria si comerciu.

△ (*O minune industrială.*) Unu remasiagu curiosu de 25,000 franci a avutu locu, decurendu, intre doi fabricanti de postavuri din Nevburg (America) Dd. Coxeter si Trockmorton. La cinci óre de demanétia dlu Trockmorton incredintiéza celuilaltu fabricantu doi berbeci, din a caroru lana acest'a se obliga sè gatésca pana la 9 óre sér'a, unu surtucu de postavu negru. Indata berbecii fura tunsu; lan'a loru scarmenata, tórssa, pusa pe mosóre si tiesuta; postavulu apoi fu rapede batutu, peptenatu, tunsu, in fine coloratu si instruitu; tóte aceste cu ajutoriulu celoru mai espeditive masine. La 4 óre dupa amédia-di, postavulu este datu in manele croitoriloru, si la 8 óre si 40 minute D. Coxeter presentéza dlui Trockmorton surtuculu terminatu. Acestu surtucu fu indata espusu, spre admirare intr'o reuniune de mai multu de 500 persóne. Amendoi berbecii au fostu apoi taiati si fripti. Unulu din ei se impartí, insocitu de numeróse canete de bere, la toti lucratorii fabricice; ér celalaltu impreuna cu alte mancári si diferite vinatie, se oferí publicului asistente. D. Coxeter, care castigá cu atát'a rapediune remasiagulu de 25,000 franci, lu-oferi cu generositate Asociatiunei de asigurare a lucratoriloru fabricicei sale.

× (*Prin o palaría a devenitu milionaru.*) La Colmar se constata mórtea unui barbatu, carele de dóue ori deveni milionaru, si acésta numai prin palari'a sa. In anulu 1826 veni o calfa de strungaru a nume Mühle, cu piciórele góle si straiti'a in spinare, in satulu unde se gasea fabric'a Dloru Veil si Routrou. Acést'a refusá angagiarea. Calf'a se supuse sortei sale si continuá superatu drumulu seu. De odata fabricantulu lu-rechiamá: „Stai omule, ce dracu de palaría

porti tu acolo? — „Este o palariá de lemnu? Fii bunu si lasa-me sè o vedu pucinu mai de apròpe. Unde ai cumperat'o? — „Am facut'o eu insu-mi, domnulu meu. — Si cum ai facut'o? — Pe scaunulu strungarescu, Domnulu meu. — Pe scaunulu strungarescu? Palari'a vòstra este inse ovala, candu de pe scaunulu strungarescu trebue lucrurile tóte sè iésa rotunde. Este adevèratu, respunse calf'a; cu tóte aceste totu asié am facut'o dislocèndu-i centrulu si intorcènd'o, precum mi se parea si am facut'o numai astu-felu, cà-ci am multu de mersu si-mi trebue o palariá pe care sè o pociu intrebuintiá si ca umbrela neavendu bani a-mi procura una.“ Bietulu calfa Mühle prin instinctulu seu au descoperitu metod'a întòrcerei escentrice, ce trebuiá sè devie in mecanic'a moderna de cea mai mare importantia. Dlu Veil cu cautatur'a sa petrundiatoriá a unui fabricantu dibaciu recunoscu pe data importantia acestei descoperiri. — Elu oprì omulu cu palari'a de lemnu, si gasì in elu nu numai unu lucratoru dibaciu, dar unu geniù pentru a caruia desvoltare numai ocasiunea si putine culture i trebuiá. Calf'a Mühle luà in curendu parte la cascigulu negotiului, mai tardìu devenì insu-si proprietarul lui, si agonisì astu-felu averea cea mai mare, ce o lasà acum dupa mórtea sa.

Tribunale.

* (Procesu pentru frumseti'a perduta.) O juna actritia englesa, Dn'a Swanborough, a intentatu procesu de daune companiei drumului de faru metropolitani din Londra, pentru cà, la o isbutira ce avusese locu la statiunea Kensington, Dn'a Swanborough a cadiutu de pe canapèu'a vagonului si s'a ranitu la frunte si la genunchi, ceea ce a oprit'o a esì câtu-va timpu din casa. Judecatorii au decisu, cà in calitatea ei de actritia, frumusetia necontestabila a Dnei Swanborough, eleganti'a mersului seu, etc., constituiescu o parte din capitalulu ei, si prin urmare au condamnatu Compani'a la plat'a de patru-dieci mii franci.

Suvenirea mortiloru.

† (Edward Bulwer-Lytton,) cunoscutulu romanieriu englesu a moritu la 18 l. c. Dinsulu a fostu unu scriitoriu fòrte cetitu, cu tóte cà nu se póte asemena nici cu geniulu lui Shakespeare, nici cu adancimea ideiloru lui Byron, nici cu obiectivitatea clara a lui Walter Scott, nici cu vioiciunea figureloru lui Dickens, nici cu umorulu lui Thackeray si nici chiar cu frescheti'a coloritureri lui Marryat. Bulwer a fostu unu aristocratu intre romanierii englezesci. Scott, Thackeray, Dickens, Bulwer, columnele modernelor romane englezesci, au moritu dara toti.

† (Mose Bota,) a repausatu la Baia-de-Crisiu, in 19 jan.

Pentru econome.

Stirpirea siòreciloru de campu. Siòrecii de camgu, despre a caroru inmultire preste mesura se vaiera agricultorii din tóte partile, se potu stirpi in mare

parte prin urmatoriulu mediulocu fòrte naturalu si simplu: dupa ce s'au seceratu bucatele, sè se faca pe brazdele locuriloru, pe unde miriscea este mai rara, mai multe gaure pana la 2 urme adunci si pana la 3 policari in diametru (largime), in departare de 15 - 20 urme un'a de alt'a. In aceste gaure cadu preste nópte o multime de siòreci, cari apoi demanèti'a se scotu cu nesce clesce de focu si se omòra. Se intielege, cà gaurele trebuescu facute cu unu sfredelu mare sèu si cu unu altu instrumentu, dar sè fia netede si lucie, ca siòrecele cadiutu in intru sè nu aiba de ce sè se prinda spre a esì. Sè nu cugete cine-va, cà siòrecii cadiuti in gaure voru sapá si voru intrá in pamentu; nu, din contr'a, ei se voru nispì a esì pe unde au intratu, inse nu voru poté, deca gaur'a va fi bine facuta.

Calindariu istoricu.

21 *ianuariu*. — 336 (inainte de Chr.) Filipu, rege Macedoniei se ucide. — 1458 (d. Chr.) Matheia Corvinulu se alege de rege. — 1748. Nascerea lui Carolu Fox.

22 *jan*. — 1200. Pacea intre imperatulu romanu si bizantin. — 1729. Nascerea lui Lessing. — 1788. Nascerea lui Byron. — 1821. Conte Capodistria se proclama presedintele Greciei.

23 *jan*. — Imperatulu Otto móre otravitu de soci'a sa. — 1806. Mórtea lui Pitt.

25 *jan*. — 1558. Mircea III se numesce Domnu alu Romaniei.

26 *jan*. — 1155. Nascerea lui Gingisiu-Chanu. — 1595. Mihaiu Eroulu trece Dunarea, sdrosbesce intréga armat'a turcesca de sub Mustafa pasia, care cade mortu. — 1806. Senatulu francesu votéza lui Napoleonu pronumele „Marele.“

27 *jan*. — 1756. Nascerea lui Mozart. — 1775. Nascerea lui Schelling. — 1814. Fichte móre.

28 *jan*. — 814. Carolu celu mare móre. — 1790. Imperatulu Iosifu II revóca ordinatiunile sale. — 1439. Consiliulu de la Florentia pentru unirea bisericeii.

29 *jan*. — 1360. Vladu Domnulu Romaniei ia titlu de voivodu alu Transilvaniei, banu de Severinu si duce de Fogarasiu. — 1837. Mórtea poetului russu Puschkin in urmarea unui duelu.

30 *jan*. — 1649. Condamnarea regelui Carolu I. — 1848. Consiliulu uniunii elvetiane decide scóterea iesutilor.

31 *jan*. — 1228. Mórtea lui Filipu Frumosulu, celu de pe urma rege din famili'a Capet. 1797. Nascerea lui Franciscu Schubert. — 1866 Friedrich Rückert móre.

Post'a Redactiunii.

Viena. B. G. B. Versulu nu se póte publicá. Pentru „serbatori fericite“ ti-multiamimu,

Doina mea si a ei. Din cele nepublicate inca, numai una mai potemu intrebuintiá.

Suplementu: „Sclavulu Amoriului“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. I. còb'a II.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.